

Հավելված

Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԻ խորհրդի

2010 թ. փետրվարի 10-ի թիվ 4/1 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ Շիրակի մարզպետարանին պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման
և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության
կառավարման և օգտագործման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության
արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2009թ. տարեկան գործունեության
ծրագրի 4.26 կետը և վ/պ խորհրդի 2009թ. հուլիսի 21-ի թիվ 19/3 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը. ՀՀ Շիրակի մարզպետարանին պետական բյուջեից
հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև
պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման ուսումնասիրությունն է:

Վերահսկողության առարկան. ՀՀ Շիրակի մարզպետարանին ՀՀ պետական բյուջեից
հատկացված միջոցները, բյուջետային մուտքերը, մարզպետարանի կողմից կառավարվող
պետական սեփականությունը, այդ թվում՝ հողեր, գույքային միավորներ և պետական
բաժնեմասեր, ինչպես նաև մարզպետարանի կողմից իր իսկ իրավասությունների
շրջանակներում կատարված գործողություններ և գործարքներ:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ ՀՀ Շիրակի մարզպետարան, ներառյալ՝ 12
կառուցվածքային և 5 առանձնացված ստորաբաժանումներ, պետական ոչ առևտրային
կազմակերպություններ, 34 բաժնետիրական ընկերություններ (հիմնադիր՝ ՀՀ Շիրակի
մարզպետարան):

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 21.07.2009-25.12.2009թթ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2007-2008թթ. և 2009թ. 9 ամիս

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման,
ստուգման և վերլուծության ձևերով, ինչպես նաև կիրառվել են ֆինանսական,
արդյունավետության (կատարողական) և համապատասխանության տեսակները:

Կիրառվել է ընտրանքային մեթոդի ոչ վիճակագրական եղանակ, օրինակ՝ քաղաքաշինական ծրագրերում, որոնք ըստ դիտարկման համարվել են առավել ռիսկային:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման և ստուգման արդյունքում ստացված տվյալները:

Վերահսկողության արդյունքները՝

1. Քաղաքաշինության բնագավառ

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանում իրականացվել են 58 ծրագրեր, որոնց պայմանագրերի գումարը կազմել է 2,841,808.4 հազ. դրամ, որից շինմոնտաժային աշխատանքների գումարը կազմել է 2,620.816.1 հազ. դրամ: Ստուգմամբ ընդգրկվել են 17 ծրագրեր՝ 1,148,861.0 հազ. դրամ պայմանագրային գումարով: Հսկիչ չափագրումներով ընդգրկված աշխատանքների գումարը կազմել է՝ 688,841.8 հազ. դրամ:

Վերահսկողության ընթացքում արձանագրվեց՝

1. Հսկիչ չափագրումների արդյունքում կատարողականներով ցույց տրված, հաստատված և վճարված, սակայն փաստացի չկատարված շինարարական աշխատանքների ծավալային հավելագրումների գումար՝ 49,161.1 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

2. Պայմանագրերով նախատեսված շինարարական աշխատանքների և փաստացի կատարված աշխատանքների չհաշվարկված, սակայն վճարված գնային տարբերության գումար՝ 2,885.7 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման :

3. Անորակ կատարված աշխատանքների գումար՝ 2,763.4 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման :

Արձանագրված խախտումների ամփոփ տեղեկատվությունը ըստ օբյեկտների բերված է հավելված 1-ում:

Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերում հիմնականում բացակայում են շինարարության կազմակերպման նախագծերը, իսկ ծածկված աշխատանքների ակտերը հաստատված չեն պատվիրատուի կողմից:

Գյուղական բնակավայրերում անօթևան մնացած ընտանիքների համար բնակարանաշինության ծրագրով անհատական տները կառուցվել են նախագծային շեղումներով, մասնավորապես փոփոխությունների համար հիմք է ընդունվել սեփականատիրոջ պահանջները:

2007-2008 թվականներին ՀՀ պետբյուջեի գումարներով ֆինանսավորված 17 ծրագրերի կատարման վերահսկողությամբ հայտնաբերված ծավալային հավելագրումները և

խախտումները թույլ են տալիս եզրակացնելու, որ նշված ծրագրերի տեխնիկական և հեղինակային հսկողություն իրականացրած կազմակերպությունները իրենց վրա դրված պարտականությունները կատարել են թերի և անարդյունավետ: Արդյունքում մարզպետարանի քաղաքաշինության վարչության կողմից կատարված աշխատանքները իրականացվել են են ոչ լիարժեք:

2. 50 և ավելի տոկոս պետական մասնակցությամբ ընկերություններում պետական բաժնեմասի կառավարման մասին

Շիրակի մարզպետարանի համակարգի 50 և ավելի տոկոս պետական բաժնեմաս ունեցող առևտրային ընկերությունները 2009 թվականի հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ եղել է 34-ը:

2007-2008թ.թ. 3 մլն դրամից ավելի գուտ շահույթ է ստացել 5 ընկերություն: 2007թ. և 2008թ. շահութաբաժին է վճարել յուրաքանչյուր տարի 2 ընկերություն՝ 1,856.0հազ. դրամի ու 1,673.0հազ. դրամի չափով, մնացած դեպքերում գուտ շահույթը ուղղվել է վնասների հատուցմանը:

Մարզպետարանի համակարգի առողջապահական ընկերությունների պետական բաժնեմասի ընտրանքային կարգով ուսումնասիրությունից պարզվեց.

- 33 ՓԲԸ-ներ, առանց մարզպետի համապատասխան որոշումների, ինչպես նաև բոլոր ՓԲԸ-ներում ունենալով վերստուգողի հաստիք, կնքել են պայմանագրեր «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հետ 2007թ-ի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտորական ուսումնասիրություններ կատարելու համար: Մինչդեռ Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 92-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն «Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձին հաստատում է ժողովը: Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հետ պայմանագիրը կնքում է խորհրդի նախագահը: Խորհուրդը որոշում է աուդիտն իրականացնող անձի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը»: Արդյունքում խախտվել է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 92-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջները:
- Թիվ 2 պոլիկլինիկայում 2008թ-ին վճարվել է որպես պարգևատրում 1,573.8 հազ. դրամ: Ստուգումներով պարզվեց, որ չկար մարզպետի թույլտվությունը, ինչպես նաև նյութական խրախուսման ֆոնդ նախատեսված չէր: Մինչ պարգևատրում տալը ընկերության գուտ շահույթը կկազմեր 3,958.2 հազ. դրամ, ուստի պետք է վճարվեր շահութաբաժին 791.6 հազ. դրամ, որը չի կատարվել: Այն ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետություն:

3. ՀՀ Շիրակի մարզի սոցիալական ծառայության տարածքային գործակալությունների /այսուհետև՝ ՄՏՏԳ/ կատարած աշխատանքների վերաբերյալ

Շիրակի մարզում գործում են սոցիալական ծառայությունների յոթ տարածքային գործակալություններ՝ Գյումրի-1 և Գյումրի-2 (համայնքային ենթակայության), Արթիկի, Մարալիկի, Ախուրյանի Ամասիայի, Աշոցքի ՄՏՏԳ-ները:

Մարզի հինգ՝ Արթիկի, Մարալիկի, Ախուրյանի Ամասիայի, Աշոցքի գործակալությունները սպասարկում են 2 քաղաքային և 116 գյուղական համայնքներ: 2009 թվականի սեպտեմբեր ամսվա դրությամբ գործակալություններում հաշվառված են 6032 նպաստառու և 778 հրատապ օգնություն ստացող ընտանիքներ, որից համապատասխանաբար՝ Արթիկում՝ 3058 / 440, Մարալիկում՝ 957 / 132, Ախուրյանում՝ 1584 / 143, Ամասիայում՝ 185 / 20 և Աշոցքում՝ 248 / 43 :

2007 թվականի ընթացքում մարզի հինգ ՄՏՏԳ-ներում ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկված ընտանիքների միջին թիվը կազմել է 6917 ընտանիք, որոնք ստացել են 1,342,144.5 հազ. դրամ, իսկ հրատապ օգնություն ստացողների միջին թիվը կազմել է 634 ընտանիք, որոնք ստացել են 58,164.0 հազ. դրամ գումար, հետ է վերադարձվել /տնտեսվել է/ 81,602.7 հազ. դրամ:

2008 թվականի ընթացքում մարզի հինգ ՄՏՏԳ-ներում ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկված ընտանիքների միջին թիվը կազմել է 6800 ընտանիք, իսկ հրատապ օգնություն ստացողների միջին թիվը կազմել է 611 ընտանիք, որոնք ստացել են համապատասխանաբար 1,674,039.6 հազ. դրամ և 71,676.0 հազ. դրամ գումար, հետ է վերադարձվել /տնտեսվել է/ 76,877.0 հազ. դրամ:

2009 թվականի հունվար-սեպտեմբեր ամիսների ընթացքում մարզի հինգ ՄՏՏԳ-ներում ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկված ընտանիքների միջին թիվը կազմել է 5978, որոնք ստացել են 1,246,450.5 հազ. դրամ, իսկ հրատապ օգնություն ստացողների միջին թիվը կազմել է 616 ընտանիք, որոնք ստացել են 55,242.0 հազ. դրամ գումար, հետ է վերադարձվել /տնտեսվել է/ 133,445.9 հազ. դրամ:

Վերահսկողության ընթացքում ընտրանքային կարգով ստուգվեցին մարզի նպաստառու ընտանիքների 1266 գործերը կամ շուրջ 21 տոկոսը:

Վերահսկողությամբ պարզվեց նպաստառու ընտանիքների կողմից կենդանիների իրական թիվը թաքցնելու 29, հողերի իրական չափերը թաքցնելու 21, ընտանիքի կազմը սխալ ներկայացնելու 45 և ծածկագրերը ոչ ճիշտ կիրարկելու 7 դեպքեր, որի պատճառով **թվով 80 ընտանիքներ կորցնում են նպաստի իրավունքը:** Դրա արդյունքում պետական բյուջեից ավելի վճարված նպաստի չափը կազմում է 8,467.0 հազ. դրամ, որից ենթակա է

վերականգնման 7,788.0 հազ. դրամը (հավելված 2): Մնացած 679.0 հազ. դրամը ենթակա չէ վերականգնման 27.11.2008թ. «Պետական նպաստների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն, որով սահմանվել է, որ ավելի վճարված գումարներն ամբողջությամբ ենթակա են վերադարձման կամ դատական կարգով բռնագանձման, սակայն ավելի գումարների վճարման հանգամանքի հայտնաբերման ամսվան նախորդած մեկ տարվա ընթացքում ստացած ավելի գումարի չափից ոչ ավելի:

Նշենք նաև, որ նպաստի իրավունքը կորցրած 80 ընտանիքները, որոնց միջին նպաստի չափը կազմում է 16.2 հազ. դրամ, նվազագույնը վեց ամսով կորցնում են նպաստի իրավունքը, որի արդյունքում պետական բյուջեից կտնտեսվի 7,970.0 հազ. դրամ :

Այսպիսով ընդամենը ՀՀ Շիրակի մարզում հայտնաբերված խախտումների հետևանքով պետական բյուջեից ավելի վճարված նպաստի չափը կազմում է 8,467.0 հազ.դրամ, որից ենթակա է վերականգնման 7,788.0 հազ. դրամը:

4. ՀՀ Շիրակի մարզի պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություններ

Վերահսկողություն իրականացվել է այն ՊՈԱԿ-ներում, որտեղ կատարվել են հիմնանորոգման աշխատանքներ և ունեն համեմատաբար ավելի մեծ թվով աշակերտներ: 2007թ., 2008թ և 2009 թվականներին դպրոցները հիմնականում ֆինանսավորվել են աշակերտների թվի հաշվարկով: Վերահսկողություն է իրականացվել 15 հանրակրթական և 2 «հատուկ դպրոց» ՊՈԱԿ-ներում:

Վերահսկողության արդյունքում արձանագրվեց.

- 9 ՊՈԱԿ-ներում («Գյումրու թիվ 41 մ/դ», «Պեմզաշենի մ/դ», «Արթիկի թիվ 1 հատուկ դպ.», «Ամասիայի մ/դ», «Արթիկի թիվ 3 մ/դ», «Ախուրյանի թիվ 1 մ/դ, «Մարալիկի թիվ 1 մ/դ», «Մարալիկի թիվ 2 մ/դ» և «Բարձրաշենի մ/դ») արձանագրվել է սովորողների տվյալ ուսումնական հաստատության ընդունելության և այլ ուսումնական հաստատություններ փոխադրման ժամկետների անհամապատասխանություն: **Արդյունքում կատարվել է 21 աշակերտների կրկնակի ֆինանսավորում 576.1 հազ. դրամի չափով, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:**
- Ուսումնասիրված դպրոցներից 6-ում՝ «Գյումրու թիվ 41 մ/դ», «Ազատանի մ/դ», «Գյումրու թիվ 26», «Արթիկի թիվ 3 մ/դ», «Մարալիկի թիվ 1 մ/դ», և «Պեմզաշենի մ/դ» ՊՈԱԿ-ներում **կոմպլեկտավորված է ներկայացվել փաստացի աշակերտների թվից ավելի թվով 35**

աշակերտներ, որի արդյունքում կատարվել է ավելի ֆինանսավորում 2,525.5 հազ. դրամի չափով: Ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:

- 3 ՊՈԱԿ-ների կողմից ներկայացված տարիֆիկացիաներով աշակերտ/թվի և դպրոցների դասամատյաններով ճշտված փաստացի աշակերտների թվի համեմատությունից առաջացել է տարբերություն, որի **արդյունքում ավելի է ֆինանսավորվել 3,297.0 հազ. դրամ**, այդ թվում, «Ախուրյանի թիվ 2 մ/դ»՝ 515.9 հազ. դրամ, «Արթիկի թիվ 1 մ/դ»՝ 1,951.0 հազ. դրամ, «Գյումրու թիվ 3 մ/դ»՝ 831.0 հազ. դրամ: **Ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:**
- «Արթիկի թիվ 1 հատուկ դպրոց» և «Գյումրու թիվ 3 հատուկ դպրոց» ՊՈԱԿ-ներում փաստացի երեխաների միջին թվաքանակով և փաստացի հաճախելիությամբ կատարված հաշվարկներով **սննդամթերքի ծախսերով ավելի է հաշվարկվել և ֆինանսավորվել համապատասխանաբար՝ 2,665.7 հազ. դրամ և 2,735.7 հազ. դրամ, ընդամենը 5,401.4 հազ. դրամի չափով, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:**
- Մի շարք ՊՈԱԿ-ներում մրցույթում հաղթող ճանաչված տնօրենների հետ կնքվել են պայմանագրեր՝ մեկ, երկու և երեք տարի ժամկետով: ՀՀ ԿԳ նախարարի 2006 թ դեկտեմբերի 8 թիվ 980-Ն հրամանով հաստատված ՀՀ «Պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն» ՊՈԱԿ-ի գործադիր տնօրենի մրցույթի, ընտրության և նշանակման կարգի 16-րդ կետի համաձայն պայմանագիրը պետք է կնքվեր 5 տարի ժամկետով: Արդյունքում խախտվել է վերը նշված կարգի 16-րդ կետի պահանջները: Վերահսկողության իրականացման ընթացքում 2009թ հոկտեմբեր ամսին կատարվել է ուղղում՝ 25 ՊՈԱԿ-ների տնօրենների և մարզպետի փոխհամաձայնությամբ. պայմանագրերի ժամկետները սահմանվել են օրենսդրության կարգին համապատասխան՝ 5 տարի:
- «Արթիկի թիվ 1 հատուկ դպ.», «Պեմզաշենի մ/դ», «Մուսայելյանի մ/դ», «Ամասիայի մ/դ», «Գյումրիի թիվ 3 հատուկ դպ.», «Գյումրիի թիվ 41 մ/դ», «Արթիկի թիվ 3 մ/դ» ՊՈԱԿ-ներում աշակերտների ընդունելությունը կատարվել է ծնողների դիմումների, դպրոցից դպրոց աշակերտների փոխադրման թերթիկի, բժշկահոգեբանամանկավարժական ուղեգրերի բացակայության, ինչպես նաև տարիքային ցենզի անհամապատասխանության պայմաններում: **Արդյունքում խախտվել է ՀՀ ԿԳՆ-ի 2003թ-ի օգոստոսի 25-ի թիվ 619 –Ն հրամանով հաստատված «ՀՀ պետական հանրակրթական և հատուկ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների սովորողների ընդունելության կարգի» 7-րդ, 8-րդ և 10-րդ կետերի պահանջները:**

- «Ազատանի մ/դ», «Գյումրիի թիվ 41 մ/դ», «Գյումրիի թիվ 26 մ/դ», «Գյումրիի թիվ 7 մ/դ» ՊՈԱԿ-ներում տարածքներ են տրամադրվել առանց վերադասի համաձայնության, այն էլ՝ առանց համապատասխան վարձակալության պայմանագրերի: **Արդյունքում խախտվել է ՀՀ կառավարության 25.07.2002թ. թիվ 1392-Ն որոշմամբ հաստատված ՊՈԱԿ-ների օրինակելի կանոնադրության 64-րդ կետը**, համաձայն որի տարածքները պետք է տրամադրվեն վարձակալության միայն վերադասի համաձայնության դեպքում:
- «Մուսայելյանի մ/դ», «Արթիկի թիվ 3մ/դ.», «Պեմզաշենի մ/դ», «Մեղրաշենի մ/դ» ՊՈԱԿ-ներում բանկից կանխիկ դրամը ստացել է, մուտքագրումները և ելքագրումները դրամարկղային գրքում իրականացրել է հաշվապահը, որով **խախտվել է «Դրամարկղային գործառնությունների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասի պահանջները:**
- «Գյումրիի թիվ 41 մ/դ» ՊՈԱԿ-ում 2007թ ընթացքում կատարվել են 939.7 հազ դրամի վերանորոգման աշխատանքներ, սակայն չեն կազմվել թերությունների ակտեր, նախահաշիվներ և կատարողական ակտեր: Կատարած աշխատանքների ծավալների մասին փաստաթղթեր չկան: 2007թ դպրոցում տեղադրվել են տեսախցիկներ 602.3 հազ դրամ գումարի չափով, սակայն այդ գումարից 190 հազ. դրամի աշխատանքներ կատարվել են 2006թ-ին, որը 2006թ նախահաշվով նախատեսված չի եղել, այլ նախատեսվել է 2007 թ նախահաշվով: 2007-2008 ուստարում սպասարկող անձնակազմի հաստիքների թիվը ուճացված է: Դպրոցն ունի բակապահների 6 հաստիք, հավաքարարների 10 հաստիք և պահակի 3 հաստիք: 2006-2007 թթ տեղադրված 9 տեսախցիկներից փաստացի առկա էր 8 տեսախցիկ:
- «Պեմզաշենի մ/դ» ՊՈԱԿ-ում շխատակիցներին վճարվել են պարգևատրման գումարներ առանց դպրոցական խորհրդի հաստատման:
- «Արթիկի թիվ 3 մ/դ» ՊՈԱԿ-ում 2007-2008 ուս. տարիներին զինդեկը զբաղեցրել է նաև 0,5 դր. քաղ.պաշտ.պետի հաստիքը, ինչպես նաև պարապել է աշխատանքի ուսուցման 11 դասաժամերը, արդյունքում զինդեկը զբաղեցրել է 2 դրույք հաստիք: 24.12.2008թ.-ին վճարվել է պարգևատրում 91.7 հազ.դրամի առանց որևէ հիմնավորման:
- Ուսումնասիրված բոլոր ՊՈԱԿ-ներում վարչական աշխատողները մինչև 2008-2009 ուստարվա 2-րդ կիսամյակը 8 դասաժամից ավել են պարապել: **Արդյունքում խախտվել է ՀՀ կառավարության 2007թ փետրվարի 1-ի թիվ 201-Ն որոշման 13-րդ կետի պահանջները**, համաձայն որի ուսումնական հաստատությունների վարչական աշխատողները (տնօրեն, փոխտնօրեն) կարող են դասավանդել շաբաթական մինչև 8 դասաժամ ներառյալ:

- Ուսումնասիրված բոլոր ՊՈԱԿ-ներում 2007-2008թ.թ. և 2008-2009 ուստարվա առաջին կիսամյակում խմբակները վճարվել են պետական բյուջեի միջոցների հաշվին, սակայն որպես նախասիրական պարապմունքներ պետք է վճարվեին աշակերտների ծնողների կողմից:

5. «Լինսի» և այլ հիմնադրամների միջոցներով կառուցված բնակարանների մասնավորեցման վերաբերյալ

ՀՀ կառավարության 21.11.2002թ-ին «Աղետի գոտու վերականգնման համալիր ծրագրի իրկանացման շրջանակներում պետական աջակցության միջոցով կառուցված պետական բնակարանային ֆոնդի բնակարանների բաշխման և 1999թ-ի հունիսի 10-ի N 432 որոշման մեջ փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին» N 1935-Ն որոշմամբ սահմանվել է, որ «Բնակարանները քաղաքացիներին հատկացվում են անհատույց, սեփականության իրավունքով՝ համապատասխան մարզպետի և քաղաքացու միջև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կնքված պետական աջակցություն ցուցաբերելու վերաբերյալ համապատասխան պայմանագրի հիման վրա»:

Որոշման 2-րդ կետով Շիրակի մարզպետին հանձնարարվել է «Պայմանագրերը կնքել պետական աջակցության միջոցով կառուցված բնակելի տների շինարարության ավարտի փաստագրումից անմիջապես հետո»:

ՀՀ կառավարության վերը նշված թիվ 1935 որոշման պահանջները կատարելու նպատակով Շիրակի մարզպետի 17.11.2005թ-ի թիվ 94 կարգադրությամբ մարզպետարանի աշխատակազմի քաղաքաշինության վարչությանը հանձնարարվել է «Բնակարանները անհատույց սեփականության իրավունքով քաղաքացիներին հատկացնելու համար պետական աջակցություն ցուցաբերելու վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կազմակերպել համապատասխան պայմանագրերի կնքման գործընթացը և մեկամսյա ժամկետում իրականացնել բնակարանների բաշխման գործընթացին առնչվող բոլոր առկա փաստաթղթերի ընդունում հանձնումը»:

Ուսումնասիրությունից պարզվեց, որ **Գյումրի քաղաքում պետական աջակցության միջոցներով /Լինս, Կարմիր Խաչ, Հանքսման, Հայաստան Համայնական հիմնադրամներ/ կառուցված թվով 3098 բնակարաններից 01.09.2009թ-ի դրությամբ սեփականաշնորհվել են ընդամենը 2091 բնակարաններ, մնացած 1007 բնակարանների մասնավորեցման վերաբերյալ մարզպետի և շահառու քաղաքացիների միջև պայմանագրեր դեռևս չեն կնքվել:**

Մասնավորապես՝ «Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով կառուցված 2558 բնակարաններից 01.09.2009թ-ի դրությամբ համապատասխան պայմանագրեր կնքվել և

սեփականաշնորհվել են ընդամենը 1825 բնակարաններ: Կարմիր Խաչի միջոցներով կառուցված 360 բնակարաններից սեփականաշնորհվել են 208-ը, մնացած 158-ի համար պայմանագրեր դեռևս չեն կնքվել:

Բնակարաններն անհատույց սեփականության իրավունքով տրամադրելու նպատակով պայմանագրեր կնքելու գործընթացը «արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով» Շիրակի մարզպետի կողմից 2007-2009թթ-ի ընթացքում տրվել են թվով 4 կարգադրություն, փոփոխվել են գործընթացն իրականացնող պատասխանատուները:

Այսպիսով, 2007թ-ի հունվարի 1-ից մինչև 2009թ-ի սեպտեմբերի 1-ը՝ ընկած ժամանակահատվածում բնակարանների մասնավորեցման նպատակով շահառուներից ստացված թվով 659 դիմումներից ընդունվել և պայմանագրեր են կնքվել ընդամենը 297 քաղաքացիների հետ: Մնացած 362 դիմումները մերժվել կամ պայմանագրերը չեն կնքվել տարբեր պատճառաբանություններով այն դեպքում, երբ տվյալ շահառուները 2003-2004թթ-ից ի վեր բնակվում են իրենց հատկացված բնակարաններում:

Ուշագրավ է նաև այն հանգամանքը, որ «Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով կառուցված բնակարանների մասնավորեցման պայմանագրերում գետեղված է բնակարանների վաճառքի սահմանափակման հինգ տարվա ժամկետ, մինչդեռ բնակարանների բաշխումից անցել է ավելի քան հինգ տարի և առ այսօր թվով 1007 ընտանիք դեռևս չի մասնավորեցրել պետության կողմից անհատույց տրված բնակարանները:

6. Շիրակի մարզպետարանի կողմից մարզի տարածքում գտնվող հանքավայրերում

հողօգտագործման օրինականության վերահսկողություն

«Հայաստանի Հանրապետության մարզերում պետական կառավարման մասին» ՀՀ Նախագահի հրամանագրի 1.20 կետի բ. ենթակետով սահմանված է, որ մարզպետը **«մարզի տարածքում վերահսկում է բնապահպանական օրենսդրության կատարումը և խախտման փաստերի վերաբերյալ տեղյակ է պահում համապատասխան մարմիններին»:**

ՀՀ Շիրակի մարզպետի հանձնարարությամբ մարզպետարանի համապատասխան ստորաբաժանումների աշխատակիցների կողմից կատարվել է ընդերքի օգտագործման օրինականության ուսումնասիրություն: Սակայն ընդերքի օգտագործման օրինականության ուսումնասիրության արդյունքներով որևէ արձանագրություն չի կազմվել, որևէ խախտում չի հայտնաբերվել:

Վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը ընտրանքային կարգով իրականացրեց մարզի տարածքում գտնվող հանքավայրերում հողօգտագործման օրինականության ուսումնասիրություն: Մարզպետարանի տեղեկատվության համաձայն մարզի տարածքում

30.09.09թ. դրությամբ գործում է 72 հանքարդյունահանման լիցենզիաներ ունեցող ընկերություններ: Մարզի տարածքում գործող հանքավայրերում հողօգտագործման օրինականության ընտրանքային կարգով ուսումնասիրության արդյունքներով արձանագրվեց.

▪ 9 ընդերքօգտագործողներ հողի վարձակալության պայմանագրեր չեն կնքել, որոնցից 5-ը գործունեություն են ծավալել 22 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքի վրա՝ Բագրավանի համայնքի վարչական սահմաններում: Միննույն ժամանակ Բագրավանի ավագանու որոշումներով սահմանվել են վարձավճարներ առանց վարձակալության պայմանագրեր կնքելու: Այսպես, «Միրոյան տուֆ» ՍՊԸ-ին տրամադրվել է 4 հա հող՝ 80,0 հազ դրամ վարձավճարով, «Ռունազ» ՍՊԸ-ին 5հա՝ 125.0 հազ դրամ, «Մառմբար» ՍՊԸ-ին 5հա՝ 100.0 հազ դրամ, «Երեբույք» ՍՊԸ-ին 4 հա՝ 100.0 հազ. դրամ, «Կապույտ մոլորակ» ՍՊԸ-ին 4հա՝ 80.0հազ. դրամ վարձավճարներով: «Ախուրյանի շինանյութեր» ԲԲԸ-ն (գ.Ազատան) գործունեություն է ծավալել 0.5 հա հողատարածքի վրա առանց վարձակալության պայմանագրի, սակայն տարեկան վճարել է 13.2 հազ. դրամ վարձավճար: Իսկ «Կամ-Ռուբ» ՍՊԸ-ն (գ. Վահրամաբերդ), «Անիպեմզա կոմբինատ» ԲԲԸ-ն (գ. Անիպեմզա), և «Վարդան Աղբյուր»ՍՊԸ-ն (գ.Կառնուտ) գործունեություն են ծավալել առանց հողի օգտագործման դիմաց վճարելու: **Խախտվել են ՀՀ հողային օրենսգրքի 51-րդ հոդվածի դրույթներն այն մասին, որ հողամասի օգտագործման համար սահմանված կարգով պետք է կնքվի համապատասխան պայմանագիր, ինչպես նաև՝ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 610-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն.** «Վարձակալության պայմանագիրը կնքվում է գրավոր»:

▪ 10 ընդերքօգտագործողներ՝ «Միրոյան տուֆ» ՍՊԸ-ն (գ.Բագրավան)՝ 4 հա, «Ռունազ» ՍՊԸ-ն (գ.Բագրավան)՝ 5 հա, «Մառմբար» ՍՊԸ-ն (գ.Բագրավան)՝ 5 հա, «Երեբույք» ՍՊԸ-ն (գ.Բագրավան)՝ 4 հա, «Կապույտ մոլորակ» ՍՊԸ-ն (գ.Բագրավան)՝ 4 հա, «Գետն Գրուպ» ՓԲԸ-ն (գ.ձիթհանքով)՝ 18 հա, «Վարդան Աղբյուր» ՍՊԸ-ն (գ.Կառնուտ)՝ 2 հա, «Պարթև» ՍՊԸ-ն (գ. Տուֆաշեն)՝ 4.36 հա, «Անգելինա Դայմոնդ» ՍՊԸ-ն (գ. Տուֆաշեն)՝ 4 հա, «Արծաթե սյուն» ՍՊԸ-ն (գ. Գոգհովիտ) 6.3 հա, գործունեություն են իրականացրել 56.66 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքի վրա: **Խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն հողամասը թույլատրվում է օգտագործել վերջինիս նպատակային նշանակությամբ համապատասխան:** Հարկ է նշել, որ Բագրավանի վարչական սահմաններում գործող

հանքարդյունահանողների կողմից օգտագործվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի կատեգորիան փոփոխելու վերաբերյալ մարզպետարանի կողմից վերահսկողության ժամանակաշրջանում նախապատրաստվել է համապատասխան ժամանակավոր սխեմաներ և ներկայացվել է միջգերատեսչական հանձնաժողով՝ ընթացք տալու համար:

- 27 ընդերքօգտագործողների հետ կնքած վարձակալության պայմանագրերում վարձավճարները սխալ են հաշվարկվել, որի արդյունքով մարզի համապատասխան համայնքային բյուջեները 2007թվականից մինչև 2009 թվականի նոյեմբերի 1-ը պակաս է մուտքագրվել 11,249.2 հազ. դրամ: Ընդ որում տարեկան վարձավճարները սխալ են հաշվարկվել 3,882.6 հազ. դրամի չափով: Վարձավճարների տարբերությունների մասին տեղեկանքը ներկայացվում է հավելված 3-ում:

- 2 ընդերքօգտագործողների հետ կնքած վարձակալության պայմանագրերը նոտարական վավերացում և պետական գրանցում չեն ստացել («Անի շինանյութեր» ԲԲԸ, գ. Չորակապ, «Գետնո գրուպ» ՓԲԸ, գ. Չիթհանքով): **Խախտվել է ՀՀ Բաղաքացիական օրենսգրքի 610 և 611 հոդվածների պահանջները:**

- Մի շարք դեպքերում հողի վարձակալության ժամկետները չեն համապատասխանում լիցենզիաների գործողության ժամկետներին: Մասնավորապես «Վարդատուֆ» ԱԿ-ի հետ 5.5 հա և 2.5 հա հողի վարձակալության պայմանագրերը 2003թ. և 2005թ. կնքվել են համապատասխանաբար՝ 99 տարի և 30 տարի ժամկետներով այն դեպքում, երբ հանքարդյունահանման լիցենզիաների գործողության ժամկետները սահմանվել են 2029 և 2016 թվականները: «Արտավագր» ԱԿ-ի հետ 12հա հողի վարձակալության պայմանագիրը 2008 թվականին կնքվել է նույնպես 99 տարի ժամկետով այն դեպքում, երբ լիցենզիայի գործողության ժամկետը սահմանվել է մինչև 2021թվականը: «Արթիկտուֆ» ՓԲԸ հետ կնքած 102.4 հա հողի վարձակալության պայմանագիրը կնքվել է 2005թվականին՝ 50 տարի ժամկետով, այն դեպքում, երբ հանքարդյունահանման լիցենզիաների գործողության ժամկետը սահմանվել է մինչև 2014 թվականը: Նշված բոլոր պայմանագրերն էլ կնքվել են Հառիճի գյուղապետարանի հետ: **Խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 6-րդ մասի պահանջը, համաձայն որի «օգտակար հանածոների արդյունահանման համար հողամասերը տրամադրվում են ընդերքի օգտագործման իրավունք հաստատող փաստաթղթերին համապատասխան»:**

Նշված խախտումները հետևանք են մարզպետարանի համապատասխան ստորաբաժանումների և համայնքի ղեկավարների կողմից վերահսկողական գործառնությունների ոչ պատշաճ իրականացման:

7. ՀՀ Շիրակի մարզի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս, մարզի վարչական սահմաններում գտնվող պետական սեփականության հողերի տրամադրման և օգտագործման մասին

2009 թվականի հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ մարզի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս, պետական սեփականության գյուղատնտեսական նշանակության 10933 հա հողերի համար կնքվել է թվով 138 վարձակալության պայմանագիր և 1 պայմանագիր կառուցապատման իրավունքով՝ 40.5 հա էներգետիկայի, **կապի, տրանսպորտի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների հողերի համար**, ընդ որում 3626.5 հա գյուղատնտեսական նշանակության հող տրամադրվել է «Առէներջի»ՍՊԸ-ին հետագոտական աշխատանքներ կատարելու նպատակով, 3 տարի ժամկետով 3,255.0 հազ. դրամ տարեկան վարձավճարով: 2007թ. մինչև 2009թ. հոկտեմբերի 1-ի 822.5 հա հողերի համար կնքվել է վարձակալության 13 պայմանագրեր, որից գյուղատնտեսական նշանակության 782 հա հողերի համար կնքվել է 12, **խսկ** 40.5 հա էներգետիկայի, **կապի, տրանսպորտի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների հողերի համար՝** 1 պայմանագիր:

Մարզի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս, մարզի վարչական սահմաններում գտնվող պետական սեփականության հողերի տրամադրման և օգտագործման օրինականության ուսումնասիրության արդյունքում արձանագրվել են հետևյալ խախտումները՝

ՀՀ կառավարության 2001 թվականի ապրիլի 12-ի թ. 286 որոշման 61-րդ կետով սահմանվել է, որ հողամասերի տրամադրման մրցութային փաթեթը ներառում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կողմից տրված անասունների տեղափոխման երթուղու մասին փաստաթուղթը՝ համաձայնեցված ՀՀ բնապահպանության նախարարության հետ, սակայն այն չի ներառվել մրցութային փաթեթ:

2007թ. մինչև 2009թ. հոկտեմբերի 1-ը ընկած ժամանակահատվածում ՋԼՄ -ներով հրապարակվող հայտարարություններում խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 78-րդ հոդվածի պահանջները: Մասնավորապես հայտարարություններում չեն նշվել մրցույթի ձևի, մրցույթի պայմանների և պահանջների, մրցույթի անցկացման կարգի, ներառյալ՝ մրցույթում մասնակցության ձևակերպման, մրցույթում հաղթած անձի որոշման, ինչպես նաև մրցույթի առարկայի նախնական գնի և հողատարածքի չափի մասին տեղեկությունները:

Խախտվել է նաև ՀՀ կառավարության 2001 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 286 որոշման 50 կետի պահանջը՝ հայտարարությունում չեն նշվել՝ հողամասի վարձակալության կամ կառուցապատման իրավունքի ժամկետները, հողամասի գտնվելու վայրը, ծածկագիրը,

վարձավճարի կամ վճարի մեկնարկային գինը, հաղորդակցուղիների առկայությունը, հողամասի նկատմամբ սահմանափակումները, ներառյալ՝ սերվիտուտների առկայությամբ, գյուղատնտեսական հողատեսքերի դեպքում՝ հողի որակական հատկանիշները, ագրոտեխնիկական պահանջները, շրջակա միջավայրի և պատմամշակութային հուշարձանների պահպանության միջոցառումները:

ՀՀ հողային օրենսգրքի 78-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն մրցույթի մասնակիցները մրցույթին մասնակցելու համար դրա անցկացման մասին ծանուցման մեջ նշված չափով մուծում են նախավճար, որի գումարը չի կարող գերազանցել մրցույթի առարկայի նախնական գնի 5 տոկոսը: Սակայն 2007-2009թթ. կազմակերպված մրցույթներին մասնակցելու համար նախավճար չի վճարվել:

Մարզպետարանը համայնքների վարչական սահմաններից դուրս հողերից 11.11.2003թ. «Կարին-Գեո» ՓԲԸ-ին (լիցենզիա թիվ ՀԱ-Լ-14/170, 07.06.2004թ. տրված) 25 տարի ժամկետով վարձակալության է տվել գյուղատնտեսական նշանակության 10 հա հողատարածք (4 հա խոտհարք, 6 հա արոտ) , 86.0 հազ. դրամ վարձավճարով՝ քարածխի արդյունահանման նպատակով: **Արդյունքում գյուղատնտեսական նշանակության հողը օգտագործվում է հանքարդյունահանման նպատակով:**

Խախտվել է նաև ՀՀ կառավարության 2001 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 286 որոշման 52¹ պահանջը՝ մարզպետարանը 10.07.2009 թ. կնքել է վարձակալության պայմանագիր «Առէներջի» ՍՊԸ-ի հետ Դարախաչ մասիվում 40.5 հա հողատարածքի համար, կառուցապատման իրավունքով 50 տարի ժամկետով: Ընդ որում, հողաշինարարական գործի մեջ բացակայում է ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը: Արդյունքում հողամասը տրամադրվել է կառուցապատման իրավունքով առանց ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք ներկայացնելու:

Ընդհանուր առմամբ, կնքված թվով 139 պայմանագրերի վարձավճարների մեկ տարվա գումարը կազմում է 13,394.7 հազ. դրամ:

Վարձավճարների գծով ձևավորված պարտքը 2009 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ կազմել է 2,962.2 հազ. դրամ, որից ապառք՝ 2,362.5 հազ. դրամ (79.8 %) և հաշվարկված տույժ, տուգանքներ՝ 599.6 (20.2 %) հազ դրամ: Հարկ է նշել, որ 2007-2009թ. ընթացքում գոյացած 1,792.7 հազ դրամ վարձավճարի պարտավորությունների բռնագանձման նպատակով մարզպետարանը դատարան է ներկայացրել 12 հայցադիմում, որից՝ 1,485.1 հազ. դրամ ապառք, 307.65 հազ. դրամ՝ տուգանք , ընդ որում 3-ի դեպքում դեռևս վճիռներ չեն կայացվել:

Հաշվի առնելով վերոգրյալը վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը արձանագրում է, որ մարզպետարանը ՀՀ Հողային օրենսգրքի 42-րդ հոդվածով սահմանված վերահսկողական գործառնություններն է իրականացրել:

8. Մարզպետարանի կողմից իրականացված վարչական հսկողության վերաբերյալ

2007թ, 2008թ. և 2009թ. երրորդ եռամսյակի աշխատանքային ծրագրերով նախատեսվել է ՀՀ Շիրակի մարզում վարչական հսկողություն իրականացնել մարզի 130 համայնքներում, 2007թ. և 2009թ. երրորդ եռամսյակի ծրագրերն իրականացվել է ամբողջությամբ, իսկ 2008թ. նախատեսվել է վարչական հսկողություն իրականացնել 51 համայնքներում, կատարվել է 50-ում: Հարկ է նշել, որ 2008 թվականին վարչական հսկողություն չի կատարվել միայն Գյումրի քաղաքում:

Համայնքներում վարչական և ֆինանսական հսկողությունն իրականացվել է մարզպետարանի աշխատակազմի ՏԻ և ՀԳՄՏԾԳ-Հ, ֆինանսատնտեսագիտական վարչությունների և այլ ստորաբաժանումների համապատասխան աշխատակիցների միջոցով, որոնց կողմից ուսումնասիրվել են համայնքների ավագանիների լիազորությունների և համայնքների ղեկավարների սեփական ու պետության պատվիրակած լիազորությունների իրականացման օրինականությունն ու արդյունավետությունը, համայնքների զարգացման ծրագրերի կատարումը: Ուսումնասիրությունների վերաբերյալ ըստ համայնքների կազմվել են համապատասխան տեղեկանքներ, որոնցում նշվել են հայտնաբերված թերություններն ու բացթողումները:

Վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը, ուսումնասիրելով մարզպետարանի կողմից կատարված վարչական հսկողության արդյունավետությունը, արձանագրեց, որ այն թերի է իրականացվել: Վարչական հսկողություն իրականացրած համայնքներում չեն ուսումնասիրվել համայնքների վարչական սահմաններում գործող հանքարդյունահանողների կողմից հողօգտագործման օրինականությունը: Մասնավորապես, վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը ուսումնասիրել է նշված խնդիրը և արձանագրել է մի շարք խախտումներ, որոնք վերաբերում են առանց վարձակալության պայմանագրերի հողօգտագործմանը, հողերի նպատակային նշանակությանը չհամապատասխանող գործունեությամբ զբաղվելու դեպքերին և այլն: Այս խնդիրները առավել մանրամասն ներկայացված է հաշվետվության համապատասխան բաժնում:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

- Հսկիչ չափագրումների արդյունքում կատարողականներով ցույց տրված, հաստատված և վճարված, սակայն փաստացի չկատարված շինաշխատանքների ծավալային

հավելագրումները գումարային արտահայտությամբ կազմել է 49,161.1 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- Պայմանագրերով նախատեսված շինաշխատանքների և փաստացի կատարված աշխատանքների չհաշվարկված, սակայն վճարված գնային տարբերության գումարները կազմել է 2,885.7 հազ. դրամ, որոնք ենթակա են վերականգնման :

Անտրակ կատարված աշխատանքների գումարը կազմել է 2,763.4 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման :

- 2007-2008 թվականներին ՀՀ պետբյուջեի գումարներով ֆինանսավորված 17 քաղաքաշինական ծրագրերի կատարման վերահսկողությամբ հայտնաբերված ծավալային հավելագրումները և խախտումները թույլ են տալիս եզրակացնելու, որ նշված ծրագրերի տեխնիկական և հեղինակային հսկողություն իրականացրած կազմակերպությունները իրենց վրա դրված պարտականությունները կատարել են թերի և անարդյունավետ: Արդյունքում մարզպետարանի քաղաքաշինության վարչության կողմից կատարված աշխատանքները իրականացվել են ոչ լիարժեք:
- Խախտվել է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 92-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջները՝ 33 ՓԲԸ-ներ, առանց մարզպետի համապատասխան որոշումների կնքել են պայմանագրեր «Բեյքեր Թիլլի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հետ 2007թ-ի ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտորական ուսումնասիրություններ կատարելու համար:
- Թիվ 2 պոլիկլինիկայում 2008թ-ին առանց մարզպետի թույլտվության վճարվել է պարգևատրում 1,573.8 հազ. դրամի չափով, այն դեպքում, երբ նյութական խրախուսման ֆոնդ նախատեսված չի եղել: Արդյունքում առաջանում է 791.6 հազ. դրամի շահութաբաժին, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:
- Մարզպետարանի ենթակայության սոցիալական ծառայության տարածքային գործակալությունների վերահսկողությամբ հայտնաբերված խախտումների հետևանքով պետական բյուջեից ավել վճարված նպաստի չափը կազմել է 8,467.0 հազ.դրամ, որից ենթակա է վերականգնման 7,788.0 հազ. դրամը:
- 9 ՊՈԱԿ-ներում արձանագրվել է սովորողների տվյալ ուսումնական հաստատության ընդունելության և այլ ուսումնական հաստատություններ փոխադրման ժամկետների անհամապատասխանություն: Արդյունքում կատարվել է 21 աշակերտների կրկնակի ֆինանսավորում 576.1 հազ. դրամի չափով, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:

- 6 ՊՈԱԿ-ներում կոմպլեկտավորված է ներկայացվել փաստացի աշակերտների թվից ավելի թվով 35 աշակերտներ, որի արդյունքում կատարվել է ավելի ֆինանսավորում 2,525.5 հազ. դրամի չափով: Ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:
- 3 ՊՈԱԿ-ների կողմից ներկայացված տարիֆիկացիաներով աշակերտ/ թվի և դպրոցների դասաձևայիններով ճշտված փաստացի աշակերտների թվի համեմատությունից առաջացել է տարբերություն, որի արդյունքում ավել է ֆինանսավորվել 3,297.0 հազ. դրամ: Ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:
- 2 ՊՈԱԿ-ներում փաստացի երեխաների միջին թվաքանակով և փաստացի հաճախելիությամբ կատարված հաշվարկներով սննդամթերքի ծախսերով ավելի է հաշվարկվել և ֆինանսավորվել համապատասխանաբար՝ 2,665.7 հազ. դրամ և 2,735.7 հազ. դրամ, ընդամենը 5,401.4 հազ. դրամի չափով, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:
- 4 ՊՈԱԿ-ներում տարածքներ են տրամադրվել առանց վերադասի համաձայնության, այն էլ առանց համապատասխան վարձակալության պայմանագրերի: Արդյունքում խախտվել է ՀՀ կառավարության 25.07.2002թ. թիվ 1392-Ն որոշմամբ հաստատված ՊՈԱԿ-ների օրինակելի կանոնադրության 64-րդ կետը:
- 4 ՊՈԱԿ-ներում Խախտվել է «Դրամարկղային գործառնությունների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասի պահանջները:
- 2007թ-ի հունվարի 1-ից մինչև 2009թ-ի սեպտեմբերի 1-ը ընկած ժամանակահատվածում բնակարանների մասնավորեցման նպատակով շահառուներից ստացված թվով 659 դիմումներից ընդունվել և պայմանագրեր են կնքվել ընդամենը 297 քաղաքացիների հետ: Մնացած 362 դիմումները մերժվել կամ պայմանագրերը չեն կնքվել տարբեր պատճառաբանություններով, այն դեպքում, երբ տվյալ շահառուները 2003-2004թթ.-ից սկսած բնակվում են իրենց հատկացված բնակարաններում:
- 9 ընդերքօգտագործողներ հողի վարձակալության պայմանագրեր չեն կնքել: Խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 51-րդ հոդվածի դրույթներն այն մասին, որ հողամասի օգտագործման համար սահմանված կարգով պետք է կնքվի համապատասխան պայմանագիր, ինչպես նաև՝ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 610-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն. «Վարձակալության պայմանագիրը կնքվում է գրավոր»:
- 10 ընդերքօգտագործողներ գործունեություն են իրականացրել 57.66 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքի վրա: Խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն հողամասը թույլատրվում է օգտագործել վերջինիս նպատակային նշանակությանը համապատասխան:

- 2 ընդերքօգտագործողների հետ կնքած հողի վարձակալության պայմանագրերը նոտարական վավերացում և պետական գրանցում չեն ստացել: Խախտվել է ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքի 610 և 611 հոդվածների պահանջները:
- 27 ընդերքօգտագործողների հետ կնքած հողի վարձակալության պայմանագրերում վարձավճարները սխալ են հաշվարկվել, որի արդյունքով մարզի համապատասխան համայնքային բյուջեները 2007թվականից մինչև 2009 թվականի նոյեմբերի 1-ը պակաս է մուտքագրվել 11,249.2 հազ. դրամ:
- Մի շարք դեպքերում ընդերքօգտագործողների հետ կնքած հողի վարձակալության ժամկետները չեն համապատասխանում լիցենզիաների գործողության ժամկետներին: Ընդ որում, մասնավորապես Հառիճ համայնքում ընդերքօգտագործողների հետ կնքվել է 4 վարձակալության պայմանագրեր 99, 50, 30 տարի ժամկետով, որոնք 86, 72, 41 և 19 տարիներով գերազանցում են լիցենզիաների գործողության ժամկետները, արդյունքում խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 6-րդ մասի պահանջը, համաձայն որի «օգտակար հանածոների արդյունահանման համար հողամասերը տրամադրվում են ընդերքի օգտագործման իրավունք հաստատող փաստաթղթերին համապատասխան»:
Նշված խախտումները հետևանք են մարզպետարանի ստորաբաժանումների և համայնքի ղեկավարների կողմից վերահսկողական գործառնությունների ոչ պատշաճ իրականացման:
- Մարզի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս հողերից 10 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողը մարզպետարանի հետ 11.11.2003թ. կնքած վարձակալության պայմանագրի համաձայն «Կարին-Գեո» ՓԲԸ-ի կողմից օգտագործվել է քարածխի արդյունահանման նպատակով: Խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն հողամասը թույլատրվում է օգտագործել վերջինիս նպատակային նշանակությանը համապատասխան:
- 40.5 հա հողամաս տրամադրվել է 10.07.2009թ. «Առէներջի» ՍՊԸ-ին կառուցապատման իրավունքով, առանց ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք ներկայացնելու, որով խախտվել է ՀՀ կառավարության 2001 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 286 որոշման 52¹ պահանջը:
- Վարձավճարների գծով ձևավորված պարտքը 2009 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ կազմել է 2,962.2 հազ. դրամ, որից ապառք՝ 2,362.5 հազ. դրամ (79.8 %) և հաշվարկված տույժ, տուգանքներ՝ 599.6 (20.2 %) հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետ բյուջե:

- Մարգալետարանի կողմից կատարված վարչական հսկողության արդյունավետության ուսումնասիրության արդյունքով արձանագրվեց, որ այն թերի է իրականացվել: Մասնավորապես դրանք վերաբերում են առանց վարձակալության պայմանագրերի հողօգտագործմանը, հողերի նպատակային նշանակությանը չհամապատասխանող գործունեությամբ զբաղվելու դեպքերին և այլն:

Առաջարկություններ

ՀՀ կառավարությանը՝

- Միջոցներ ձեռնարկել սոցիալական նպաստների տրամադրման գործընթացի կատարելագործման ուղղությամբ՝ գործընթացում առավել հաճախակի կատարվող խախտումները և բացթողումները վերացնելու նպատակով:

ՀՀ Շիրակի մարզպետին՝

- Խիստ հսկողություն սահմանել ՀՀ օրենքների և ՀՀ կառավարության որոշումների պահանջների կատարման նկատմամբ, միջոցներ ձեռնարկել թույլ տված խախտումները և բացթողումները վերացնելու, իրականացվող ծրագրերը արդյունավետ և նպատակային դարձնելու ուղղությամբ:
- Ուժեղացնել վերահսկողությունը ՍՃՏԳ-ների և նրանց աշխատողների աշխատանքի օբյեկտիվության վրա, պարբերաբար ստուգել փաստագրման ներկայացվող փաստաթղթերի և տեղեկանքների հավաստիությունը և նշանակվող նպաստների ճշտությունը:
- Մարգալետի հսկողական և վերահսկողական գործառույթներն իրականացնել ՀՀ հողային օրենսգրքի 42-րդ և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 77-րդ հոդվածներով սահմանված պահանջներին համապատասխան և ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ ստուգումներն առավել արդյունավետ դարձնելու, ինչպես նաև հայտնաբերված խախտումները վերացնելու և հետագայում բացառելու նպատակով:
- Միջոցներ ձեռնարկել ապահովելու մարզի տարածքում ընդերքօգտագործողների կողմից հողօգտագործման օրինականությունը:
- Միջոցներ ձեռնարկել համայնքների ղեկավարների կողմից կնքած հողերի վարձակալության պայմանագրերով սահմանված վարձավճարների չափը ճշգրտելու ուղղությամբ:
- Միջոցներ ձեռնարկել խախտումների և բացթողումների հետևանքով ՀՀ պետական բյուջեին հասցված վնասը վերականգնելու ուղղությամբ: ՀՀ պետբյուջե վերականգնվող գումարները փոխանցել ՀՀ վերահսկիչ պալատի անվամբ բացված «Պետությանը

պատճառված վնասների փոխհատուցումից մուտքեր» /900005281515/ հաշվին, ինչպես նաև Գանձապետական համակարգում բացված այլ եկամտային հաշվին՝ նշելով ՀՀ վերահսկիչ պալատի համար բացված 96 կողը:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) ենթակետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում Վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկատվություն՝ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ ձեռնարկված միջոցառումների մասին: